ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ИКОНОМИКА
"АЛЕКО КОНСТАНТИНОВ"
ГРАД КЪРДЖАЛИ

6600 гр. Кърджали,
кв "Веселчане"
тел./факс: 0361/6-24-79; тел:6-23-12, 6-23-11
e-mail: info-909108@edu.mon.bg; pgi_2004@abv.bg
www. pgikj.com

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НА УПОТРЕБАТА И ЗЛОУПОТРЕБАТА С НАРКОТИЧНИ И УПОЙВАЩИ ВЕЩЕСТВА ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 Г.

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Училищната програма за превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества е разработена в съответствие с целите, залегнали в Националната стратегия за борба с наркотиците (2026 г.-2030 г.). Програмата предполага и разписва ясна и целенасочена политика на училищната общност, която се спазва и изпълнява от всички участници в образователния процес. Водещи документи при изготвяне на училищната програма са:

1. Националната стратегия за борба с наркотиците (2026 г. - 2030 г.).
2. Механизъм за действие и алгоритъм към него в случаи на установяване на разпространение и употреба на наркотични вещества в училище, дейности за повишаване на професионалната подготовка на училищните психолози в тази посока и информационни дейности с цел превенция /утвърдени със Заповед № РД 09-3543/01.11.2023 г. на министъра на МОН.

II. ТЕРМИНОЛОГИЧНО ВЪВЕДЕНИЕ

Психоактивни вещества (ПАВ)

Това са вещества, които действат върху централната нервна система и променят психическото състояние на човека. Много от психоактивните вещества са обект на строг международен контрол и са забранени, например: хероин, кокаин, канабис, амфетамини, екстази, LSD и т.н, други се предлагат в огромни количества легално, като: кофеин, алкохол, тютюневи изделия/наргиле/, енергийни напитки, анаболни стероиди. Според характера на въздействието им върху централната нервна система тези вещества могат да бъдат обособени в различни групи: стимуланти, емпатогени, депресанти, опиоиди, канабиноиди, халюциногени, инхаланти, транквиланти и сънотворни, дисоциативни анестетици, нови психоактивни вещества и стероиди.

Употреба и зависимост

Зависимостта е процес, които се развива постепенно и преминава през различни етапи:

- ✓ експериментиране
- ✓ употреба
- ✓ вредна употреба
- ✓ зависимост.

Зависимостта е хронично рецидивиращо заболяване, което се изразява в загуба на контрол върху употребата на вещества. Някои психоактивни вещества (хероин, морфин, кокаин, алкохол, никотин и др.) са известни със силната зависимост, която предизвикват. Тя бива психическа, при която човек изпитва нужда от дрогата, за да се чувства по-добре и физическа- при която дрогата се взема по принуда, за да се избегне абстиненцията, която е болезнена. Не всички вещества са с пристрастяващ ефект, но тези, които директно действат на рецепторите за допамин и регулират неговото количество, са най-подходящите кандидати за тази категория.

III. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. **Основна цел** – очертаване на рамките на превенцията и реализиране на превантивни дейности срещу употребата и злоупотребата с наркотични и упойващи вещества чрез определяне, координиране и насочване на усилията на всички участници в образователния процес (учениците, учителите, директорите, педагогически специалисти, непедагогически персонал и родителите) към посочения проблем.

2. Подцели:

2.1. Разработване цялостен училищен подход и прилагане на последователни политики и усилия за превенция на наркоманиите и други зависимости, на прояви на проявите на рисково поведение сред учениците и подрастващите.

2.2. Активно взаимодействие със социалната среда чрез изграждане на култура на поведение и взаимоотношения и формиране на знания, личностни умения и компетентности у учениците по проблема за зависимостите.

2.3. Получаване на знания от всички участници в образователния процес за разпознаване, разграничаване и предпазване от опасности като наркомании и зависимости.

2.4. Формиране на здравословно поведение и начин на живот, с които да се ограничи риска от употреба и злоупотреба с наркотиците и други упойващи вещества сред учениците.

2.5. Превенция на употребата на психоактивни вещества от учениците.

IV. ЦЕЛЕВИ ГРУПИ

1. Учениците от гимназиален етап – VIII - XII клас.
2. Педагогически и непедагогически персонал в гимназията.
3. Родителите/настойниците на учениците и техните семейства.

V. ОСНОВНИ ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Предоставяне на възможност за консултиране на подрастващите и младежите в областта на превенцията на употребата на наркотични вещества и прояви на други зависимости.

2. Прилагане на мерки съвместно с родителите по въпросите свързани с превенция на употребата и злоупотребата с наркотични вещества сред подрастващите.

3. Подобряване на информираността на учениците и техните родители по проблемите произтичащи от различните зависимости.

4. Разширяване на възможността за включване на учениците в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време.

5. Включване на учениците в групи по интереси – превантивна дейност, с която се цели да ангажира с позитивни занимания свободното време на учениците.

VI. ПЛАН ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ПРОГРАМАТА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО И УПОТРЕБАТА НА ПСИХОАКТИВНИ ВЕЩЕСТВА

Дейностите, свързани с прилагане на настоящата Училищна програма за превенция на употребатана наркотични и упойващи вещества се реализират от цялата училищна общност на ПГИ „Алеко Константинов“ град Кърджали – ученици, педагогически и непедагогически персонал, родители, в тясно сътрудничество с институциите и органите, имащо пряко отношение към темата.

№	*Дейност*	*Срок*	*Отговорник*
1.	Оценка на информираността, степента на проблема и нуждите от превантивни дейности, свързани с употребата и разпространението на ПАВ.	октомври	училищен психолог педагогически съветник
2.	Реализиране на информационна кампания за популяризиране на Национална телефонна линия за консултации и на телефон 116 111	октомври	училищен психолог педагогически съветник
3.	Включване на учениците в привлекателни за тях форми за прекарване на свободното време в училищни и извънучилищни форми	постоянен	класни ръководители учители
4.	Участие на ученици в обучения по програма „От връстници за връстници“, свързана с превенция на употребата на ПАВ	постоянен	училищен психолог педагог. съветник
5.	Повишаване информираността на учениците по отно-шение на употребата и злоупотребата с наркотични вещества-в рамките на часа на класа и в организирани срещи с представители на компетентни органи, работещи по на превенция на употребата на ПАВ.	постоянен	класните ръководители училищен психолог педагогически съветник медицинското лице
6.	Реализиране на информационни кампании за моделиране на здравословен начин на живот –здравословно хранене, спортни занимания и др., коитоще се осъществяват в часа на класа и в извънкласни дейности.	постоянен	класните ръководители училищен психолог педагогически съветник, мед.лице

7.	Организиране на информационни семинари за намаляване разпространението на свързаните с употребата на наркотици, социално значими заболявания: ХИВ/СПИН, хепатити В и С, полово предавани болести, вследствие употреба и злоупотреба с ПАВ. Участие на гост-лектори.	постоянен	училищен психолог педагогически съветник
8.	Провеждане на часове за развиване на емоционална интелигентност у учениците чрез интерактивни упражнения по теми, свързани с приятелството, семейството, отношенията между половете, ученически взаимо-отношения, насочени към всички целеви групи	постоянен	класните ръководители училищен психолог педагогически съветник
9.	Провеждане на информационни семинари за родители. Участие на гост-лектори	постоянен	класните ръководители училищен психолог педагог. съветник
10.	Разработване и разпространение на нформационни материали, постери, брошури, изработени от учениците, по проблеми, засягащи ПАВ	постоянен	Ученически съвет училищен психолог педагогически съветник, учители
11.	Прилагане на превантивни и интервентни програми и дейности при определяне на ученици в риск и проява на рисково поведение от ученик или група ученици	постоянен	класните ръководители училищен психолог педагогически съветник медицинското лице
12.	Отбелязване на „Световен ден за борба със СПИН“ – посветен на повишаване осведомеността за СПИН-пандемията, причинена от разпространяването на вируса ХИВ	седмицата преди 01.12.2026 г.	класни ръководители учители Ученически съвет медицинско лице
13.	Отбелязване на „Световен ден без тютюнев дим“ с цел повишаване на осведомеността относно вредните и смъртоносни последици от употребата на тютюн и тютюневи изделия	седмицата преди 31.05.2027 г.	класни ръководители учители Ученически съвет медицинско лице
14.	Отбелязване на „Световен ден за борба с наркоманиите“	седмицата преди 26.06.2027 г.	класни ръководители учители, уч. психолог педаг. съветник Ученически съвет медицинско лице
15.	Консултиране на родители при съмнения за употреба на ПАВ, агресивно поведение, конфликтно поведение на техните деца	постоянен	училищен психолог педагогически съветник
16.	Провеждане на тематични родителски срещи	април 2027г.	класни ръководители учители, уч. психолог педаг. съветник
17.	Участие на ученици в местни, национални, европейски инициативи, състезания, конкурси, свързани с проблемите на наркоманиите		Учители училищен психолог педагогически съветник

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Разширяване на информираността на учениците, педагогическия и непедагогически персонал, родителите по теми, свързани с наркоманиите и последиците от употребата на ПАВ.

2. Формиране на критично мислене и поведение у подрастващите към проблема със зависимостите.

3. Разпространение на достоверна информация по тематика сред цялата училищна общност.

4. Ограничаване на разпространението и употребата на ПАВ.

Планът за прилагане на Училищната програма за превенция на разпространението и употребата на психоактивни вещества е отворен за допълнения и промени.

Училищната програма е гласувана и одобрена от Педагогическия съвет на ПГИ „Алеко Константинов“ град Кърджали (Протокол № 13/14.09.2026 г.) и утвърдена със заповед № 1-1/15.09.2026 г. на директора на гимназията.